

Klods Ašils Debišī (1862-1918)

Claude Debussy vers 1902. Rue des Archives/Lebrecht/Rue des Archives

Biogrāfija:

**K.A. D.: "Es cenšos atrast jaunas realitātes.....muļķi to sauc par impresionismu".
"Mūzika - tā ir tieši tā māksla, kura ir vistuvāk dabai... Tikai mūziķiem ir dāvāta tā
privilēģija notvert visu nakts un dienas, debess un zemes poēziju, atainot dabas
atmosfēru un nodot tās neaptveramo ritmisko pulsāciju".**

K.A. Debišī piedzima 1862. g. 22.08. Sen-Žermēn-an-Lē (Parīzes priekšpilētā) porcelāna trauku tirgotāja ģimenē. Vēlāk ģimene pārcēlās uz Parīzi, kur tēvs dabūja grāmatveža darbu. Tikai Francijas - Prūsijas kara laikā Klods ar mammu pārceļas uz Kannām.

- **(Francijas—Prūsijas karš.** Francijā bieži tiek saukts arī par **1870. gada karu**, bija konflikts starp Franciju un Prūsijas karalisti (1870. 19. jūlijs—1871. 10. maijs). Karš, kuru izprovocēja Prūsijas kanclers Oto fon Bismarks un formāli uzsāka Napoleons III, beidzās ar Franču impērijas sakāvi un krahū, bet Prūsija izveidoja Ziemeļvācijas apvienību, kas pārtapa par Vācijas impēriju.)

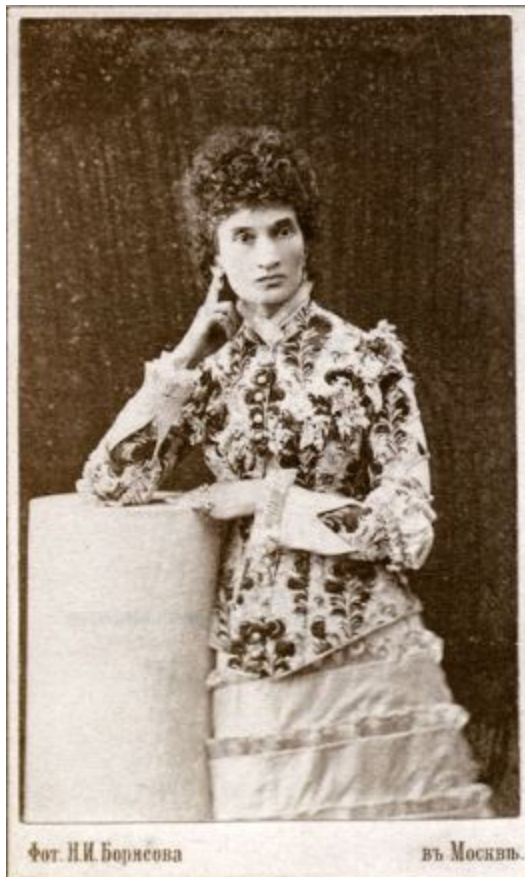
Kannās arī notiek pirmā iepazīšanās ar klavierspēli. 1871. gadā, kad abi atgriežas Parīzē, klavierspēli Klodam sāk mācīt Antuanete Motē de Flervila, kura mācījusies klavierspēli pie F. Šopēna. (Viņas znots bija slavenais franču dzejnieks Pols Verlēns).

1892. gadā ,t.i.,10 gadu vecumā Klods iestājas Parīzes konservatorijā. Klavieres studēja pie slavena tā laika pianista un pedagoga Antuāna Marmontela, solfedžo pie Albēra Laviņjaka, ērģeles pie Sezāra Franka, kompozīciju pie Ernsta Giro (tas pats, kurš pārveidoja Bizē "Karmenas" runātos dialogus par rečitatīviem un izveidoja no Bizē teātra mūzikas orķ. svītu "Arliete" Nr. 2)

Pirms kompozīcijas studijām, D. strādā kā klavierspēles privātskolotājs slavenās krievu mecenātes Nadeždas fon Mekas meitām. Pavada ģimeni ceļojumos pa Šveici, Itāliju, un 1881. un 1882.g. vasaras pavada netālu no Maskavas Meku muižā. Tieši šī darbošanās raisīja D. interesi par krievu komponistu mūziku, īpaši P. Čakovska, A. Borodina, A. Glazunova u.c.. Kad meitu tēvs Karls fon Meks pamanīja, ka jaunais francūzis vienai no meitām (Sofijai fon Mekai, vēlāk Goļcinai) māca ne tikai klavierspēles iemaņas, bet velta arī smalkus uzmanības apliecinājumus, darba līgums steidzīgi izbeidzas. Kad 1913.g. D. atkal ierodas Maskavā uz autorkoncertu, tad notiek Sofijas un Kloda atkaltikšanās, kurā D. atzinās, ka klavierprelūdiņā "Meitene ar linu krāsas matiem", viņš ir portretējis savu pirmo mīlestību - Sofiju.

- **Karls fon Meks (Karl Otto Georg fon Meck)** Dzimis 1821. gada 5. jūlijā Slampes muižas (vācu: *Schlampen*) īpašnieka un Rīgas muitas darbinieka Oto Ādama fon Meka un viņa sievas Vilhelmīnes, dzimušas Hafferbergas, ģimenē.
- 1844. gadā Karls absolvēja Sanktpēterburgas ceļu institūtu. Strādāja par ceļu inženieri. 1860. gadā pameta valsts darbu un pievērsās dzelzceļu būvei. Piedalījās Maskavas — Kolomnas, Kolomnas — Rjazaņas, Kurskas — Kijevas un citu dzelzceļu būvniecībā, tā rezultātā iegūdamas tiem laikiem milzīgu kapitālu. Pēc Karla nāves trīs viņa dēli turpināja darboties dzelzceļa biznesā.
- Karla fon Meka atraitne **Nadežda fon Meka** ir iegājusi mūzikas vēsturē kā viena no lielākajām Pētera Čaikovska emocionālajām (apjomīga vēstule sarakste) un finansiālajām atbalstītājām. Viņa finansiāli atbalstīja arī Nikolaju Rubiņšteinu.

Nadežda Filoretonvna fon Meka

Bet lielākās problēmas Debisī sākas ar **harmonijas studijām pie Emīla Duranda** (*Emile Durand*). Durands nebija spējīgs pieņemt patniecīgākās D. atkāpes no stingrā stila harmonijas :)). Izcēlās milzīgs konflikts, kuru Debisī neaizmirsā līdz pat dzīves beigām. D. "To veidu kā harmoniju pasniedz konservatorijā, var salīdzināt ar pompozi-smieklīgu skaņu šķirošanas veidu".

1885.g. Debisī saņem lielo Romas prēmiju, iespēju studēt Romā, Mediči villā – par oratoriju „Pazudušais dēls”-Bībeles sižets.

Villa Medici in Rome, Italy

Claude Debussy at the Villa Medici in Rome at the centre in the white jacket (1885)

Itālijā top jau Debisī rokrakstam raksturīgie darbi : **Kantāte** (pats apzīmē kā *Liriskā poēma*)
“**Izredzētā Jaunava**” 2 balsīm un orķestrim;

<https://www.youtube.com/watch?v=oF4Aa7poreE>

kantāti “Suleima”;

divdaļīgu svītu orķ., klavierēm un korim BEZ TEKSTA “Pavasaris”!!! Tās partitūra tika nozaudēta, 1908.g. D. izveido tikai orķestra versiju.

<https://www.youtube.com/watch?v=nZkgylDXt44>

Bet pēc atgriešanās Parīzē, kad Parīzes Mūzikas Akadēmija atsakās iestudēt šo svītu, D. pārtrauc attiecības ar šo izglītības iestādi.

80-to gadu beigās D. iepazīstas un iedraudzējas ar mecenātu, komponistu diletantu, bet reizē cilvēku, kurš dievināja Vāgnera mūziku Ernstu Šossonu. D. aizbrauc uz Baireitu, kur sajūsminās par “Tristanu un Izoldi”.

E. Šossona salonā pulcējas Parīzes sabiedrības “krējums” - komponisti Gabriēls Forē, Izāks Albeniss, beļģu vijolnieks Ežēns Izaī, dziedātāja Polina Viardo, pianists Alfrēds Korto, mākslinieks Klods Monē, krievu rakstnieks Ivans Turgeņjevs u.c. Debisī ir šīs sabiedrības tīkams loceklis.

Bet 1891.g. Noteik pirmā D. tikšanās ar Eriku Satī, kurš ir pilnīgi neatkarīgs savos spriedumos par visu, kas notiek mūzikā. Viņš, nenoliedzot Vāgnera mūzikas labās īpašības, mudina franču komponistus atbrīvoties no citu tautu komponistu rokrakstu ietekmes (Debisī uz to mirkli bija aizrāvis arī ar R. Vāgnera un M. Musorgska mūziku). Vēlāk ar E.Satī D. estētiskie ceļi pašķirsies, līdz tādai pakāpei, ka Satī veidos pat muzikālos šaržus par Debisī "izplūdušajiem" skaņdarbu tēliem un nosaukumiem.

D. atrod kopīgu valodu ar jaunajiem franču simbolistiem (dzejniekiem, literātiem) – Bodlērs, Verlēns, Pjērs Luis, bohēmisti.

Debisī uzstājas gan kā **pianists**, gan **diriģents** (pašam šī nodarbe nepatika) un ļoti aktīvs **kritiķis, publicists**. Īpaši viņa šaustošās bultas tiek raidītas R. Vāgnera operas reformas virzienā. D. uzskata, ka V. "krāpj" klausītāju, liekot vairākus vakarus pēc kārtas klausīties vienus un tos pašus vadmotīvus. Viņš kritizēja Vāgnera pompozos, "pāviskos", pārcilvēciskos personāžus, kuros nav "ne grama cilvēctības".

Un arī dzejas mūzai viņš nespēja pateikt "nē". Ir rakstījis arī dzeju savām dziesmām.

1899.g. D. aprecas ar modeli **Rozalī Teksjē** ar skatuves vārdu *Lilī*. Pirms tam 9 gadus dzīvoja kopā ar Rozālijas labāko draudzeni.

Claude Debussy avec sa première épouse Rosalie Texier (Lilly) vers 1902. Rue des Archives/©Rue des Archives/RDA

Bet 1903.gadā uzsāk slepenas attiecības ar precētu baņķiera sievu pašizglītojošos dziedātāju **Emmu Bardak**. D. pasniedz klavierstundas viņas dēlam Raulam (vēlāk arī komponistam, vēl bija meita).

Emma Bardak, pirms attiecībām ar D., bija salauzusi komponista Gabriēla Forē sirdi (kurš arī bija precējies). Abi komponisti veltīja viņai savus vokālos darbus. Gluži kā meksikāņu seriāls!.... :)))
1904.gadā D. un Emma pamet savas ģimenes. Sabiedrība abus nosoda un ģimenes, un daudzi draugi pārtrauc jebkādas attiecības ar viņiem.
D. sieva Rozālija mēģina nošauties, bet paliek dzīva un pēc D. nāves turpina rūpēties par D. mūzikas izplatību.
D. un Emmas ģimenē piedzimst meitiņa Klod-Emma Debisī, mājās saukta Šu-šū.

Bet 1916.gadā D. atklāj taisnās zarnas audzēju, veic operāciju, bet neveiksmīgi. Viņš mirst 1918.g..

Diemžēl pēc nepilna gada no tīfa nomirst arī mazā Šušū.

Tematika:

- Sadzīves ainas. Komponists neaprobežojas tikai ar Francijas iespaidiem, bet arī citu zemju vides tēlojumiem (Spānija, Ķīna, Japāna, Āfrika, ASV u.c.)
- Dabas ainas
- Fantastiskie tēli, fantāziju tēli

Šie tēli tiek rādīti viena apturēta mirkļa tvērumā, kā glezna. Tādēļ bieži vien impresionistu darbos nav intensīva attīstība, bet viena afekta apgleznošana.

(Šī tēlu pasaule ir attiecināma tikai uz imresionisma stila darbiem. Gan Debisī, gan Ravēlam ir arī cita mūzikas stilistika - neoklasicisms, nac.romantisms)

NAV JŪTU PASAULES atainojuma romantisma izpratnē !!! Pat drīzāk kā opozīcija romantisma pārjūtīgumam.

Žanri:

Centrālās ir divas sfēras : **Klaviermūzika un simfoniskā.**

Klaviermūzika:

D. Klav. mūz. dominē programmātiskie miniatūru cikli.

Vieni no pirmajiem darbiem:

- Cikls "Arabeskas" Nr1 un N2
<https://www.youtube.com/watch?v=Yh36PaE-Pf0>
- **Bergamaskas svīta** (baroks), kur daiļrades sākumā Debisī **parādās neoklasicisma ietekme**. 4 daļas no kurām pēdējā ir franču deļa, jauninājums – 3.daļā, „**Mēness gaissma**” (8.44), 4.daļa – Paspjē, franču deļa.
<https://www.youtube.com/watch?v=9O7rtElmbOw&t=667s>
- **Estampi**, cikls. Šajā ciklā jau ir impresionisma mūz.val.
1 daļa – **Pagodas**, pentatoniskas pasāžas.
2 daļa – **Vakras Granādā (5.31)**, habanēras intonācijas, ritms, ģitāru imitējošs klavieru pavadījums.
3 daļa – **Dārzi lietū (11.22)**. Harmoniju plūsma, ploskaņkārtas krāsas
<https://www.youtube.com/watch?v=Gd5kUWDGyUs>
- **Attēli**, cikls. Tipisks impresionisma darbs.
2 daļās – *Atspulgi ūdenī*, **Zvani no caur koku lapām (14.07)** -atkal veselu toņu gammās lietojums, *Mēnessnīca pār tempļu drupām*, *Veltījums Ramo*, *Zelta zivtiņas*.
<https://www.youtube.com/watch?v=3VDUGu8NBmA>
- **Prelūdijas, cikls.**
<https://www.youtube.com/watch?v=FcnYbpJhpN4>

Kopā 24. Nav visās tonalitātēs!!!

Šeit Debisī prelūdiju nosaukumus sniedz prelūdijas beigās, ļaujot interpretam sākumā pašam izveidot savu tēlu asociācijas un tikai beigās ieraudzīt, ko komponists ir domājis.

IR **divas burtnīcas**, katrā pa 12 prelūdijām. 1.burtnīca (1910), 2.burtnīca (1913)

Jau prelūdiju nosaukumi uzbur mazas dabas, mākslas, fantāziju, sadzīves glezniņas.

"Delfu deļotājas"- antīkās mākslas iespaids, ne ziņu portāla bilde :))

"**Buras**" (03.33) - buru kustība viegla vēja iespaidā. Paralēlu l3 slīdēšana.

"Vējš līdzenumā" - tokātiska kustība

"Anakapri pakalni" - Itālijas dabas aina

"**Pēdas sniegā**" (17.30) - faktūras askēze, motīvs divu skaņu apjomā

"**Ko redzēja rietumu vējš**" (21.49) - tritonu saskaņas

Meitene ar linu krāsas matiem (24,59) -melodija reizē ir arī harmonijas horizontāls izklāsts:

Nogrimusī katedrāle (30.32) - Uzburta sena bretoņu leģenda. Paralēlu akordu ķēdes visā klaviatūrā, pedālis kā saistelements:

Profondément calme (Dans une brume doucement sonore)

The image shows a musical score for a piano piece. The title is "Profondément calme (Dans une brume doucement sonore)". The score is written for two staves, treble and bass clef. It features a series of parallel chords in both hands, creating a misty, atmospheric texture. The dynamics are marked as *pp* (pianissimo). There are some markings above the notes, possibly indicating fingerings or articulation.

2. Burtnīca (1913) šajos darbos jau parādās arī žanriskie ritmi.

Miglāji

Mirušās lapas (46.12),

Mainīgās tercās,

Alahambras vārti (50.02) - habanēras ritmiskais zīmējums

[Mouv^t de Habanera]

p très expressif

The image shows a musical score for a piano piece. The title is "[Mouv^t de Habanera]". The score is written for two staves, treble and bass clef. It features a habanera rhythm, which is a characteristic 3/2 time signature. The dynamics are marked as *p* (piano) and *pp* (pianissimo). There are some markings above the notes, possibly indicating fingerings or articulation. The word "simile" is written below the first few measures of the bass line.

Ekstrentiķis – Lavinjis (59.21) - jaunmodīgās dejas keikvoka ritms (cake walk - no amerikas ienākusi deja ar palēcieniem, plaukšķināšanu) r

"Mainīgās tercās" (1.15.06)

"Uguņošana" - Miniaturā ieskanās arī "Marseljēzas" intonācijas (1.21.37)

- **Bēnu stūrītis**, velta savai meitai. , cikls.
https://www.youtube.com/watch?v=1k_OLrK4ZuE
Doktors *Gradus ad Parnasum* (Parnass ir kalns Grieķijā. Literatūrā alegoriski par Parnasu sauc literatūras, poēzijas un izglītības virsotnes). Te Debisī veido tādu kā parodiju par Klementī sonatīnēm. Visticamāk ir palicis nedaudz alerģisks iespaids no Konservatorijas laikiem :))
Šūpuļdziesma zilonim,
Serenāde lellei
Sniega deja
Mazais ganiņš
Keikvoks lellei (29.20), ietver Vāgnera op."Tristāna un Izoldes" Tristana vadmotīvu (30.32).
- 12 etīdes, cikls. Debisī šīs etīdes radīja kā cieņas apliecinājumu F. Šopēnam. Šopēnam etīdēs izmantots viens tehniskais elements. Līdzīgu principu izmanto arī Debisī. Piem.:
Nr 1 - piecu pirkstu etīde
<https://www.youtube.com/watch?v=nP6B7i7ar0g>
Nr 3 - Kvartu etīde
https://www.youtube.com/watch?v=_p2ZKRr-G2I
Nr 7 - Hromatiskā etīde
<https://www.youtube.com/watch?v=YA6kuUCZ-c4>
11 - Arpēdžiju etīde
<https://www.youtube.com/watch?v=YA6kuUCZ-c4>

Simfoniskā mūzika:

- **Fauna diendusa**, simfoniskā prelūdija.
<https://www.youtube.com/watch?v=vnz4T33Jl7I>

Simfoniskās mūzikas žanrā visagrāk izpaužas impresionismam raksturīgās pazīmes. Pirmais skaņdarbs ir **simfoniskā prelūdija (1892-1894) Fauna diendusa**.

Simfoniskā prelūdija **Fauna diendusa** veidota pēc dzejnieka simbolista Stefana Malarmē *Eklogas* (antīka dziesma).

Mitoloģisks sižets, kurā raksturots sengrieķu dievs Fauns (meža dievs), kurš ir iemīlējies upes nimfās un sapņo par tikšanos ar tām. Mūzikā attēlota karsta, tveicīga vasaras pēcpusdiena, kad Fauns atpūšas koku paēnā un savos sapņos, domās, redz nimfas dejojām upes krastā.

Fauna diendusa savā laikā koncertdzīvē ienāca kā darbs, kurš “sagriež kājām gaisā” tradicionālo orķestra instrumentu lietojumu, kurš vizuāli “haotiski” izmētā instrumentu tematismus partitūrā, veidojot reālistisku, ar gaisa, vēja, smaržu piepildītu mūzikas gleznu. **Darbs necenšas ilustrēt dzejas sižetu, bet gan tikai uzburt atmosfēru. Jau pirmatkaņojuma dienā, šo darbu publika prasa nospēlēt atkārtoti.**

1912.g. *Fauna diendus* viencēliena **baletversijā** iestudē Djaģileva balettrupas zvaigne Vaclavs Ņežinskis. Debisī gan šis “jaunais mežonis un grēcīgu kaislību” plosītais jauneklis neiepatikās.

https://www.youtube.com/watch?v=V_LrFJsgmJc

Pārsteidz šīs mūzikas krāsainība, ko komponists panāk ar instrumentācijas un harmonijas lietojumu. Partitūrā galvenā loma ir koka pūš.instr. gaišajiem tembriem (2 lielās flautas, 1 pikolo flauta, 2 parastās flautas, 2 obojas, angļu rags, 3 klarinetes in As, 3 fagoti), kā arī krāsainību pastiprina izvēlētie 4 mežragi, 3 trompetes, 3 tromboni, tuba, timpāni, tam-tams, antīkie šķīvīši.

Stīgu grupai gandrīz visa darba laikā ir tikai harmoniskā fona funkcija, daudz izmanto surdīnes. Īpaši izcelti ir solo tembri, piemēram, flautas, obojas, angļu raga solo, kuriem ir drīzāk dekoratīva nozīme. Mūzikas krāsainību pastiprina daudzveidīgi un bagātīgi lietotā arfa. Harmonijās raksturīgas paralēlas akordu secības, piemēram kokiem, visai grupai.

Raksturīgi, ka ***Fauna diendusā*** ir norādīta pamattonalitāte **E dur**, tomēr tās nostiprināšana ir otrā plānā, tāpēc, ka nav noturīga funkcionālā harmonija, nav balstu. Blakus E dur vienlīdz stabili un **līdzvērtīgi tiek izmantota pentatonika, palielinātā skaņkārtā**.

Formveides principi šajā darbā - 3d forma ar saīsinātu, sintezētu, izgaistošu reprīzi. Mūzikas materiāla attīstības paņēmieni - variēšana, kā arī polifonija - polifonas piebalsis, imitācija.

Skaņdarbam ieskicējama 3 daļu forma.

Pirmais posms veidots kā ļoti brīvas variācijas par Fauna tēmu.

Fauna tēmu atskaņo flautas solo.

The image shows a musical score for the piece "Fauna diendus" in Moderato tempo. The score is written for Flute (Fl.) and Cor Anglais (Cor.). The Flute part is in the upper staff, and the Cor Anglais part is in the lower staff. The key signature is E major (one sharp), and the time signature is 3/8. The Flute part begins with a dynamic marking of *p* and features a melodic line with various ornaments and slurs. The Cor Anglais part begins with a dynamic marking of *pp* and features a more rhythmic, textured accompaniment. The score includes various musical notations such as slurs, ornaments, and dynamic markings.

Šī tēma veidota no hromatiski slīdošiem gājieniem, tritona diapozonā. Vidējais un zemais flautas reģistrs tai piešķir samtainu noskaņu, un dzidrā simf.ork. partitūra rada gaišu krāsu iespaidu. Šeit izmantota arī arfas elpojošas, vibrējošas arpēdžijas.

Pamattēma paliek nemainīga, tiek papildināta ar jaunām piebalsīm, mainīgu metru, kas rada brīvas improvizācijas iespaidu un šo tēmu papildina arī mežraga saucieni, kas saistās ar meža poētikas tēmu, vai skumjām nopūtām.

Vidusdaļa (3.14) arī balstīta uz Fauna tēmas intonatīvās bāzes. Vid.p. ir nedaudz kustīgāks, vietām atperīgāks, tad līgana trioļu kustībā. Šeit ir pentatonikas skaņkārtā veidota dejiska tēma, koku staccatto (6.29), kas raksturo dejuošās nifmas. Tieši vidusdaļā tiek sasniegta kulminācija, kad kokiem unisonā skan diatoniska melodija uz stīgu paralēlu tercu fona, sasniedz gaišo, jūsmīgu kulmināciju.

Ar flautas pamattēmu sākas **reprīze (7.21)**. Mainīts ritms, lēnīgāka, mierīgāka. Punktētais ritms izlīdzinās, flautas tēmu pārņem oboja, tālāk angļu rags, bet divas vijoles solo atskaņo pentatonikas melodiju no vidusdaļas. Tā pakāpeniski izgaist.

- **Cikls, Noktirnes.**

<https://www.youtube.com/watch?v=spXwXLqFLvs&t=933s>

Šis programmātiskais 3 daļīgais simfoniskais cikls atkal parāda D. radošā talanta unikalitāti. **Orķestra sastāvā D. izmanto sieviešu kori bez teksta**, kā savdabīgu orķestra instrumenta krāsu. Fraņču kritiķi šo ciklu mīl salīdzināt ar trim stihijām - gaiss, uguns, ūdens.

1.d. Mākoņi - Daļa attēlo, pēc paša komponista teiktā, kā cilvēks, stāvošais uz tiltiņa, vēro slīdošos mākoņus debesīs, kurus dzenā vējš, kurš drīz atnesīs negaisu. Atkal angļu raga un obojas tembros skan hromatiski slīdošas kvintu/tercu ķēde

;

The image shows a musical score for two instruments: Klarinette in b (Clarinete in B) and Fagott (Bassoon). The score is written in 6/4 time and features a key signature of three sharps (F#, C#, G#). The music consists of a series of chords that move in parallel motion, creating a non-chordal sequence. The chords are primarily triads and dyads, with some chords containing a tritone. The overall effect is a shimmering, ethereal texture.

Tāpat parādās paralēlu nonakordu ķēdes:

H⁹ A^{b9} G^{b9} E^{b9} C⁹ B⁹ B⁹ B⁹ N.C.

The image shows a musical score for a piece titled 'Svētki' (7.54). The score is arranged in a system with seven staves. From top to bottom, the staves are labeled: Violine I, Violine II, Violine III, Violine IV, Bratsche I, Bratsche II, and Violoncello. Below the string staves is a staff for 'Akkorde' (Chords). The key signature is D major (two sharps). The time signature is 4/4. The music features a complex harmonic structure with many accidentals. Above the first staff, there are chord symbols: H⁹, A^{b9}, G^{b9}, E^{b9}, C⁹, B⁹, B⁹, B⁹, and N.C. (No Chord). The notation includes various note values, rests, and dynamic markings.

2.d. Svētki (7.54) - Vienā versijā, D. te ataino tautas svētkus Boloņas mežā. Otrā versijā, D. rāda Krievijas cara Nikolaja II sagaidīšanas svētkus 1896.g..

3.d. Sirēnas (14.13) - Pirmo reizi kā jauninājums parādās **sieviešu koris**, kurš atveido ūdenī mītošās sirēnas, kuras vilina jūrniekus ar savu maigo dziedāšanu.

- **Cikls Jūra.** Šo darbu raksta, kad kopā ar Emmu aiziet prom no ģimenes un atpūšas jūras krastā. Kā d. Stāsta, katru dienu ejot pie jūras viņu pārsteidza tas, ka jūra nekad nav līdzīga tai, ko redzējis iepriekšējā dienā tā visu laiku ir mainīga.
- Vle iedvesmu viņš varēja smelties arī no sava iemīļotā 19.gs. pirmās puses mākslinieka Hokusai (1760-1849) gravīras "*Liels vilnis*", kura kopija atradās viņu trītajā namā.

<https://www.youtube.com/watch?v=KUFpcPEcwTo&t=927s>

Arī šim ciklam ir 3 daļas

1.d. Uz jūras no rītausmas līdz pusdienai

2.d. Viļņu rotaļas (8.47)

3.d. Vēju un jūras sarunas (15.13)

- **Cikls *Attēli* (Gleznas).**

D. cenšas parādīt 3 vides:

1.daļā Anglijas vide – ***Skumjās žīgās***,

2.vide Spānijas vide - ***Ibērija (7.30)***, kurai vēl ir trīs apakšdaļas :

- 1) ***“Pa ielām un ceļiem”*** nacionālo kolorītu piešķir kastaņetes, farandolas, brīžiem habanēras ritmiskais pulsējums, spilgti akcentējumi;
- 2) ***“Nakts smaržas”*** (14.36);
- 3) ***“Svētku dienas rīts”*** (23.53) atkal iespaido instrumentu lietojums - lielle zvani, kastaņetes, bet viss ir slāpētā izteiksmē. Ar bagātīgu ritmu maiņu, solo instrumentu maiņu.

3.daļas franciskā vide – ***Ziedoņa rotaļas (28.23)***.

Dabiski uzraksta arī koncerttipa darbu ***“Fantāzija” klavierēm un orķestrim 3 daļās***

<https://www.youtube.com/watch?v=MyCreufWpNo>

“Sakrālā un sadzīves deja” (1904) arfai un stīgu orķestrim 2 daļās. (2.d. 5.13) . Daudz izmanto pentatoniku.

<https://www.youtube.com/watch?v=rMRzGjqXChs>

Opera:

- ***Peleass un Melizande***, libreta pamatā ir Mārterlinga simboliskā drāma. Sižetā klasiskā mīlas greizsirdības aina. Šo operu viņš raksta kā opozīciju Vāgnera operu ideoloģijai. Vāgners balstās un kāda materiāla nemitīgas atkārtošanas, pārveidojot instrumentāciju,

ritmu, bet Debisī uzskata, ka viena un tā pati darbība dzīvē nekad nevar notikt divreiz – tāpēc Vāgnera ceļš ir maldu ceļš un šo operu Debisī veido pēc principa, ka nekas neatkārtojas, notiek nemitīga jauna materiāla parādīšanās. Operai ir 15 skati, kurus savieno simfoniskas interlūcijas.

III cēliena "Torņa skats"

<https://www.youtube.com/watch?v=gbWydown8oo>

Balets "Rotaļlietu kaste" (1913) rakstīja savai meitiņai. Šeit ir klavieru versijā

https://www.youtube.com/watch?v=l_ki8M5TGtl

Vokālā mūzika:

Debisī ir viens no nedaudzajiem komponistiem, kas saviem darbiem ir pats rakstījis dzeju.

Daudz arī lieto draugu, laikabiedru franču simbolistu dzeju.

Viņa solodziesmu vokālās partijas sevī apvieno izteiksmīgu melodeklamāciju ar mazām intonātvām saskaņām, kas atsauc atmiņā franču tautas dziesmu melosu.

Bet īpaši izkopts, kolorīts ir klavieru partijas lietojums. Mazas pēstāvīgas skaņu glezniņas. Var vilkt paralēlas ar D. klavierminiatūrzanriem.

- Cikls *Piecas Bodlēra poēmas*
https://www.youtube.com/watch?v=cvdk0n_0Po4
- Cikls *Aizmirstās arietas* ar Verlēna dzeju (6 dziesmas)
<https://www.youtube.com/watch?v=3YdMUVTyDwk>
- Cikls *Liriskās prozas*, ar paša tekstu
- 3 balādes ar F. Vijona dzeju
<https://www.youtube.com/watch?v=y5INTVsW9qA>
- 2 romances
<https://www.youtube.com/watch?v=-vpy-UVVD2o>
- 3 *Bilitis dziesmas* ar Pjēra Luisa dzeju
<https://www.youtube.com/watch?v=5hkHDU09NFs>

Instrumentālā kamermūzika.

Pēdējos dzīves gados sāk pievērsties sonātes žanram. Parādās **neoklasicisma tendences**.

- Sonāte čellam un klavierēm (1915)
<https://www.youtube.com/watch?v=nbJ33aN63Fs>
- Sonāte vijolei un klavierēm (1916-17)

<https://www.youtube.com/watch?v=6p1HDpf48Tg>

- Sonāte flautai, altam, arfai (1916)
<https://www.youtube.com/watch?v=ml-wlmMNU6c>

Mūzikas valoda.

- **Melodika**
- **Harmonija**
- **Ritmika**
- **Faktūra**
- **Forma**
- **Instrumentācija**
- **Dramaturģija**

Izsecināt pašiem. Minēt konkrētus piemērus pie katra izteiksmes līdzekļa.